

JUBILEA

IVO POSPÍŠIL

ŽIVOTNÍ JUBILEUM JANY JELÍNKOVÉ

Profil brněnské literárněvědné rusistiky, resp. slavistiky spoluurčovaly do značné míry ženy: pracovala a pracuje jich v různém institucionálním rámci v posledních deseti letech na Ústavu slavistiky řada. **PhDr. Jana Jelínková** (roz. Poláková, nar. 18. 4. 1936 v Praze) patří k výrazným osobnostem, které svou odbornou činností pokrývaly zejména z hlediska komparatistiky zajímavou a důležitou oblast středověké ruské literatury. V tom byla v Brně následovnicí jak Marie Koutné (1902–1979), tak Mečislava Krhouna (1907–1982).

Jana Jelínková studovala na Filozofické fakultě brněnské univerzity v letech 1954–59 ruštinu a bulharštinu, mj. u Franka Wollmana a Romana Mrázka. Její rigorózní práce *Болгарское богомилство и его отголоски в древней русской словесности* (1966) se obracela k tématům, které byly brněnské slavistice, hlavně v postavě Wollmanově, blízké, neboť na nich bylo možné ukázat nejen souvislost idejí a literatury (Wollmanova *Slovesnost Slovanů* z roku 1928 je ostatně na *Ideengeschichte* do značné míry založena), ale také východozápadní cestu šíření těchto idejí, v podstatě kolem mediteránního areálu. Z tohoto problémového okruhu čerpala J. Jelínková pro své studie, které publikovala ve Sborníku prací Filozofické fakulty brněnské univerzity (*Některé ohlasy bogomilství ve staré ruské literatuře a ústní slovesnosti*, SPFFBU, D 10, s. 81–98) a ve Slavii (*Материалы о развитии дуалистических сказок у славян*, *Slavia* 1965, s. 456–468). Problematika východozápadního a západovýchodního proudění ji ostatně zajímala stále (viz její studii *Povídka renesančního typu ve starší ruské literatuře a ústní slovesnosti*, SPFFBU D 25–26). Spojením folklóru a literatury originálně pokračovala v linii Jaroslava Mandáta (viz jeho spis *Lidová pohádka v ruském vývoji literárním*, 1960).

Kromě dílčích studií o své předchůdkyni Marii Koutné, o D. S. Lichačovovi aj. je jubilantka autorkou učebních textů ze staroruské literatury a folklóru (*Čítanka z ruské literatury 11.–18. století*, 1984, spolu se Z. Dostálovou; *Čítanka z ruského folklóru*, 1990). Podstatnou měrou se také autorsky podílela na *Panoramatu ruské literatury* (1995), učebním textu s antologií, který je dodnes vyhledávanou studijní pomůckou. Jejím přičiněním se v rámci brněnské slavistiky rozvíjela srovnávací literární medievistika a folkloristika, které se zabývají jádrem kultury Slovanů a bez nichž si nedovedeme představit ani další vývoj a světové vrcholy, jichž slovanské literatury později dosáhly.

